

aktele sînt fâkste de persoane, mi kã, daka de kãte ori vom pomeni persoanele pstem fi akãsađi de personalitate, 'atãnã este neste pãtînpã, d'a mai vorbi d'acestea, mi mai ales in chea che urivemte ne D. G. Kostaforã ka fãnkđionar pãblik mi ka ãnãl che a avãt ãna din mîsiile chele mai onorabile, seksiea n'a avãt chea mai mikã prekãpetare de a'l ataka.

Komisia 'mã a fãkãt raportal plekãnd din prinđinãl de a se da odatã inçenãt de respekt la banii pãblici, mi d'a nã mai pãtea ãn gãvern disũne de dînmii de kãt atãt ne kãt 'l eartã leđile. Gãvernãl provisorie 'mã a avãt mi drentãl mi datorille sale, mi sekđia vede kã ayeasta 'mã a imãlđit de sine drentãrile mi 'mã a ãitat mãlt din datorii.

Ayeasta nã este esuresia patimelor çi a leđii che nã are niã niã afekđie. Pãblikãl, Nađia întreagã, che a kontribãit in tesãrãl Statãlã este jãdekãtorãl kompetent de a i se atribi vre o patimã kãnd arãtã kã se kãvine a intoarçe la Stat sãmele lãate in kontra leđilor in vigoare, mi mai vîrtos kãnd se vede kã chele mai mãlte din ayeasta s'aã keltãit sũre a se konrũne inimile mi a se tãrbãra mingile astfel, inãt nimeni nã mai mtie che kanãt vor avea evenimentele pãgãtite atãt de sistematek in peirea ãeneralã.

Este de neĩgeles kãm miãele abããrã ale fonkđionarilor miã fak atãta skandal in vreme kã abããrile kolosale ale fãnkđionarilor marã (mi kare kã toatã mãrimea lor materialã sãnt nimik in komparãdie kã rãl moral che prodãk) sãnt vãzãte kã atãta indiferingã, ka kãm krima se inobileazã dũne mãrimea ei.

Đara a avãt mi are nevoe de ameliorãđii morale mi materiale, de a se pãne basele ãnãl viitor pãnãriã, de a renara lãnđile ei sãferinge; đara are nevoe de o edãkãdie pãblikã solidã, de inlesnirea komãnikãđilor in kare sãntem kã totãl inãnoã mi kãnd reprezentãđii nađiei sãnt trĩmimã sũre a inããgãra ãn inçenãt de indrentare, poate-se oare a se mai afla çine-va kare sã pretinzã sã inçenem ear de la pãrtinire, ear de la imoralitate, ear de la a lãsa banii pãblici a se keltãi dũnã voea çelãl che va fi in kanãl gãvernãlã?

Pe kãt este de drent mi de onorabil ka tođi lokãtorii ãnei đãri sã kontribãiasã dũnã pãropãrđia venitãrilor mi intereselor lor la trebãĩgele Statãlã, ne atãt este mai imãlãtor mi nedrent kãnd sãrãçii kontribãesk nãmaã, mi bogãđii nã vor sã aibã niã komãtiĩnđa de a se ikonomisa ayele fondãri. Kãt pentrã mine imã plãche kã a venit timãl a deklarã ne kalea legalã, kã mã simđ feriche de a kontribãi kã ori che parte din venitãrile mele, dũnã kãm s'ar leđisi pentrã interesãl komãn. Deklar inãã tot de odatã mi din parteã mea mi din a alegãtorilor mei, kã nã vom pãtea da niã ãn ban sũre a imãbogãđi ne ãnãl mi ne altãl; mi daka este ne drent de a se risini banii din kontribãđia avãđiilor, kã atãta este mai drent mi mai inãman de a lãsa a se risini banii che s'aã adãnat pãnã akãm de la sãrãçii. Che va ziche oare nađia inãtreagã kãnd va aãzi kã leđiãrile chele noã inçen dela ertarea abããrãlor mi dela inããrãçarea lor ne viitor? — Nã, o sũã kãrat ne romãnemte, kã niã eã, niã alegãtorii mei, niã Đara inãtreagã nã se va lãsa de bũnã voe inãrã a se lãsa nosããmnikãl niã al çelãl dũnãrã imãpãrat al lãmel.

Ear daka seksiea nã a çerãt a se inãtoarçe in Vistierie pãnã la ãn pãnt mi parãgrafãl çerealelor (de kare nã era in drent ãn gãvern provisorie a disũne) ayeasta inããmi

invedereazã kã komisia n'a fost imãnsã de patimã, çi din kontrã a trekãt kã vederea, konsiderind kã o mikã parte dinãrã s'a ãtilisat sũre ajãtorãl fonkđionariilor miã, che sãnt atãt de rãã retribãđii.

Akããt ear ãnii seksia de pãrtinire zikãnd, kã ayeasta inãtoareazã nãmaã ne ãn gãvern sũre a inãtoarçe sãmele rãã lãate, mi ne altãl nã.

Ayeastã akããrãie nãmi are temel pentrã kã in sãma de 8,000,000 lei lããđi din Kasa çentralã, neste 250,000 lei (keltãđii in ãnãl 1855 mi parte din 1856,) urivesk ne gãvernãl emit de la Balta-Liman; mi kãt pentrã lista çivilã che s'a çerãt de la Kaĩmakãm o çere leđea ear nã sekđia. Dũnã niã o leđe kanãl gãvernãlã provisorie nã poate a'mã inããmi lista çivilã. Mi ãnoã kãnd ziche çine-va kã Petrã e negrã, kã ayeasta nã va sã zikã kã Pavel e alb, daka mi el e negrã saã kam oakem. Inãtoarãnd ne kanãl gãvernãlã provisorie de a inãtoarçe lista çivilã inãnoã, kã ayeasta nã va sã zikã kã seksia a inããviĩnđat ne a fostãlã Domn Stirbei, ne kãt timã ayeasta s'a aflãt in nelãkrare la Viena. La timãl mi la lokãl sãã, mi inããmi astãzi mãrtãrisim, kã mi ayeastã artikol inãrã inãre sãmele rãã lãate.

Ayeaste kãvinte nã s'aã nãã in raportalã seksieã, pentrã kã dũnã kãm Onorabila Kamergã inãtreagã mtie, atãt sokotelile kãt mi bãdãetãl, ne de o parte i s'a trimis foarte tãrãã mi ne d'alta seksia fã zoritã de a'mã da kãt mai kãrãnd raportalã, imããndã-i-se inãdins mi ziche in kare sãl poatã inããđiãna. Ayeasta a fost kããsa kã in urivĩnđã bãdãetãlã seksia a nemãlđãmit amãndãã pãrđile Kamerii, pentrã kã n'a pãtãt inãrã in amããntele lãi, fiĩd timãl material foarte skãrt.

Raportalã dar s'a fãkãt nã nãmaã fãrã arãtã çi mi imãperfekt, inãã kã chea mai mare bũnã kredĩnã; imãperfekđiile lãi aã fost inevitabile, nã inãã kã skop de pãrtinire. Çiteãskãl çine-va kã lãare aminte mi kã inãmã kãratã mi se va konvinçe de ayeastã adevãrã konrũns in ayeã 800,000 lei, kãt mi in lista çivilã lãatã in kontra leđilor.

Ayeasteã le arãt pentrã inãĩnđã pãblikãlã, ear kãt pentrã persoana mea deklarã, kã prekãm nã ambidionez niã o nosãlaritate che adesea este ããrãnatã, asemenea sãnt determinat de a brava ori che akããrãie mi ori che kalomnie. Õnikãl meã skop este de a imãlĩni datoria misããneã mele mi de denãtãt mi de membrã al seksieã, korespãnzãnd doringelor leđitime ale alegãtorilor mei.

De am inããviĩnđat adaosãl leđii de la 800 lei in jos n'am ãrãmat dekãt glasãl kãdãetãlã meã, mtiĩnd kã nimeni nã mai poate astãzi trãi kã niãte sãme atãt de miã, mi kã de ãnde slãjãmte çine-va de akolo katã a i se da kã kãt poate trãi. Este de mirare kãm ãnii din akãããtori sãnt atãt de ãeneromã in urivĩnđã milioanelor che se eaã de la sãrãçii mi ãmule pãnđile bogãđilor, mi kãm de 'i apãkã simãimentãl ekonomieã mi legalitãđii kãnd este vorba de a imããđina pãinea de la gãra sãrãilor mai miã!

Terminã kã banii pãblici se adãnã din kontribãđiile tããlor, mi kã indrentarea ayeã se kãvine a o inçene, de a mtã adekã, kã nimeni nã poate disũne de dînmii in kontra leđilor.

Pãnã kãnd nã se va asigãra avereã mi drentãrile mi libertatea fie-kãrãia, de la mare pãnã la mik, pãnã atãnã nã vom avea niã si-

gãrangã pãblikã, niã drentã pãblik, niã libertatea pãblikã.

Pentã toate akããrile kare s'aã fãkãt ayeastã kestii mã mĩnđiã kã kredĩnã che am, kã votãl de la 13 Iãnie a fost konsekãnđã raportalã seksieã mi drentatea mã ãilemte a adãoga, kã sãriĩnãl che parteã dreantã a dat ayeastã raport a kontribãit mãlt la ayeastã resãlat.

Skarlat Kreuslesks.

Ministerãlã Finanãelor al ããriã Romãne.

La 7 Martie ãnãlã viitor 1860, esũrĩnd termenãl de 14 ãnã, akordat D. Nikolae Bãleãnã, prin pãroçããl verbal al Konsiliãlã de Ministrii din ãnãlã 1845, mi abrogat de Inãnãlãlã Gãvernãlã, de a fabrika nãmaã D-lãi in ayeastã Prinçinatã lãmĩnãrã nãmite steãrĩne din parteã cheã vĩrtoãã a seãlãi, mi sãpãn din parteã molĩçoãã; prin ayeasta se face tãããlor in ãenere kãnoskãt kã, de la arãtãta zã inãinte, este liber ori çine va vãi a deskide asemenea fabrikã de steãrĩnã, pentã kare nã are de kãt a çere astorisãđia Gãvernãlãi.

Monopolãrile sãnt desfiĩnđete kiar prin Konvençĩãne.

Ministrã Sekretar de Stat: *Steriad.*

URZICĂRIE.

Nimeni nã se bãkãrã de venirea apelor, de kãt çei inããrãĩnãđi kã faceãrea drãmãrilor ei; se jãstifikã kã ãna a rãnt moãelele, iar nã kã n'aã fost de fel, ori n'aã fost bine fãkãte.

Art. 141 din kondika de pãroçããrã pãnalã ziche kã mi kãlãnãbilã sã se jãdiche kã ãmule deskise, iar skolarii inãvãđã kã pãrđile kãrđii inãkisc.

Bine kã se pããe in lãkrare art. 46 din Konvençĩãne, ka sã ne emançĩpãm mi noi, zise o femee, kãçã nãmaã noi mi ovrei rãmãserãm inãnoã.

Aãzĩnd ãnãl dĩntre urivileãriãlã kã se pãã tođi la kanitãdie, çerã sã se sãããe mi femelle, kãçã ele kãũtigã mai lesne mi keltãesk mai mãlt dekãt bãrããđii.

Snerãnã ni s'a stĩns toatã, kãntã ãn deãtatã din dreantã; dar altãl ka sãl konsole, ãi dete sã çiteãskã Ostãlãche post.

Çine emã? inãtrebã ãnãl. Eã sãnt denãtat, rãmããuse çelãlalt kã inãĩmfare.

Fonkđionariii din distrikte, aãzĩnd kã Prinđãl va sãlã visiteze, deveniãrã çei mai amãbilã kã lokãtorii.

Peste pãđin se va pãesinta la kamergã ãn pãrotest in kontra astonomieã; ea ne linãemte de plãçerea de a mai vedea ne streini. Ayeastã pãrotest se va iskãli de o mare parte din dame,

Õn denãtat che ãitãse sã'mã fakã pãroçesã de kredĩnã inãntea alegãtorilor sãi, 'mã o fãkã tokmaã dũnã che'mã lãã konçediã ka sã pleçe la bãi, arãtãnd kã este nepãrtinitor.

Din sãmele adãnate din kontribãđii de Romãnãl, sokotesk k'ar trebãi sã se deã medalii nãmaã denãtãđilor din dreantã che m'aã arãtat patriotismãl prin nevenire la kamergã in zioã de 11 ale korenteã, kãçã aã serbat ayeastã zã memorabilã.

— Çe veste de la Fokmanã, arxon loğofete?

— Bũnã, arxon vorniçe; Fokmanii nã se skimbã; dar...

— Dar che?

— Bãkãrestã, Bãkãrestã!

— Ei bine, che fak?

— Mi a skos adãnarea din mĩnte!.. arxon vorniçe, tođi denãtãđii s'aã fãkãt libertãđii.

— Bine zicheãã Moldovenii, sã se ãneãskã adãnãrile la Fokmanã! X. X.